

dostalo se žalovanému v podstatě kapitálu, na který neměl zákonitého nároku (zásada § 1100 obč. zák.), že opatření tohoto kapitálu žalobcem, jenž jest obchodníkem, podle všeobecně známých poměrů úvěrových představovalo úrokový náklad v této výši, jenž ovšem také musil býti žalobcem zakalkulován do nájemného, s předpokladem, že nájemní smlouva potrvá déle, než dva roky. Proto také zařazení této částky do smírového peníze nemá právní povahy odstupného, neboť je pouze náhradou skutečně učiněného nákladu žalobcova.

Čís. 6302.

Doba plnění musí býti v exekučním titulu výslovně stanovena; nestačí, že si ji lze z jeho obsahu domyslíti.

(Rozh. ze dne 22. září 1926, R I 764/26.)

Soudním smírem zavázali se dlužníci zaplatiti třetí osobě účet 1196 Kč 46 h a útraty, jak budou upraveny soudem. Exekuci ku vynucení závazku převzatého smírem soud první stolice povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle §u 7 první odstavec ex. ř. smí býti exekuce povolena jen tehdy, lze-li seznati z exekučního titulu kromě osoby toho, kdo jest oprávněn a kdo zavázán, také předmět, způsob, objem a čas dlužného plnění, a v odstavci druhém tohoto paragrafu jest zdůrazněno, že před uplynutím lhůty pro plnění určené v rozsudku nebo v jiném exekučním titulu exekuce nemůže býti povolena. Z toho plyne, že lhůta pro plnění musí býti v exekučním titulu výslovně stanovena a že soudní smír, v němž není ustanovena doba dlužného plnění, není exekučním titulem (sb. n. s. 4808). Nestačí, že si ji lze snad z obsahu exekučního titulu domyslíti. K vývodům dovolacího rekursu se podotýká, že ustanovením smíru, že dlužníci zaplatí najmě i útraty sporu, jak budou soudem přisouzeny, pokud se týče upraveny, nebyl určen čas dlužného plnění, jak mylně míní stěžovatel, nýbrž jeho objem, pokud totiž šlo o útraty v době smírného ujednání co do výše ještě neznámé. Nebyla-li však doba dlužného plnění smírem ustanovena vůbec, nelze ani způsobem v §u 7 druhý odstavec ex. ř. prokázati, že lhůta tato uplynula.

Čís. 6303.

Pozemková reforma.

Všechna činnost o pozemkové reformě, pokud není individuálně přikázána soudům, spadá v řízení správní. Přenechání nemovitostí podle §u 20 příděl. zákona spadá výlučně v řízení správní.

Pro žádost za přenechání podle §u 20 příděl. zák. není předepsána lhůta, nanejvýš lhůta §u 3 náhr. zák.

Na propuštění podle §u 11 záb. zák. má vlastník právní nárok, kdežto § 20 příděl. zák. vlastníku právního nároku neposkytuje.

O navrácení ku předešlému stavu pro zmeškání lhůty §u 3 náhr. zák. rozhodují soudy.

(Rozh. ze dne 22. září 1926, R I 777/26.)

Soud první stolice povolil k žádosti vlastníka zabraného majetku navrácení k předešlému stavu ohledně lhůty k podání žádosti za přenechání nemovitostí podle §u 20 příděl. zák. Rekursní soud žádost vlastníka zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a odmítl žádost vlastníka pro nepříslušnost soudů.

Důvody:

Činnost vyvěrající ze zákonodárství záborového, v němž zahrnuto i zákonodárství náhradové a přidělové, jest sice z velké části, a to i ve svých nejtěžších a nejsložitějších částech (exekuce na odevzdání a vyklizení zabraného majetku a co s tím souvisí, stížnosti do určení přejímací ceny, řízení rozvrhové) — příkázána soudům, avšak přece jen tak, že jim v něm uloženy jsou jen ty které individuálně poznačené obory úkonů na př. v řízení výpovědním doručení a vyhlášení výpovědi a rozhodnutí o stížnosti do ní (§§ 18, 18 a), 21, 24, 20, 17 (2) náhr. zák.), exekuce výpovědi (§ 20 poslední odstavec téhož zákona), v řízení náhradovém stížnost do určení přejímací ceny (§ 46 náhr. zák.), rozvrh její (§ 47 téhož), dále přirozeně všechny úkony, týkající se pozemkových knih (§ 16 záb. zák. a § 8 prov. nař. k němu, §§ 26—28 náhr. zák.), určení množství a odhad inventáře, jenž má býti převzat (§ 56, 57 náhr. zák.), činnost dle zákona čís. 77/22 a j. Všecka ostatní činnost, která není takto individuálně příkázána soudům, spadá sama sebou, poněvadž jde o právo veřejné, v řízení správní. K činnosti, příkázané soudům, patří zvláště také přijetí, vyřízení, doručení a případně vyhlášení oznámení zamýšleného převzetí a co s tím souvisí (§§ 2—11 náhr. zák.) . Vyřízení soudní záležitosti tu zvláště také v tom, že soud dle předpisu §u 3 náhr. zák. musí vlastníka nemovitostí k převzetí poznačených vyzvat, by se do 30 dnů písemně pod preklusí vyjádřil, zda ohledně nemovitostí těch uplatňuje právo dle §u 11 záb. zák. na jich propuštění ze záboru. To v projednávaném případě první soud učinil a o to zde nejde. Vlastník nedomáhá se navrácení v předešlý stav proto, by mohl uplatniti uvedený nárok na propuštění dle §u 11 záb. zák., nýbrž výslovně a opětovně uvádí, že navrácení v předešlý stav žádá k vůli podání žádosti za přenechání dle §u 20 příděl. zák. a také tuto žádost současně podává. Avšak v příčině takového přenechání dle §u 20 příděl. zák. soudům žádná činnost příkázána není (právě cit. § 20),

jakož vůbec při přidělu soudové nijak spolučinní nejsou, vyjma pokud jde o potřebné knihovní zápisy, jichž otázku přidělový zákon vůbec neupravuje, ježto ji vyřídil již zákon náhradový (§ 26—28), jak již shora ukázáno. Spadá tedy činnost v příčině přenechání nemovitostí dle §u 20 přídř. zákona výlučně v řízení správní, tedy (vyjma právě případné knihovní zápisy) ve výlučnou příslušnost Státního pozemkového úřadu, proti jehož opatřením přísluší leda stížnost na Nejvyšší správní soud. Rozdíl co do řízení mezi nárokem na propuštění dle §u 11 záb. zák. a žádostí za přenechání dle §u 20 přídř. zák. jest podle zákona zcela patrný a soud nepřijde do situace, by v tomto poslednějším případě nějak jednal. Podáno-li oznámení zamýšleného převzetí, soud učiní vlastníku vyzvání jen ohledně jeho práva na propuštění dle §u 11 záb. zák., nikterak však nedotkne se otázky přenechání dle §u 20 přídř. zák., neboť to mu předpis §u 3 náhr. zák. neuložil, což je tím rozhodnější, že zákon přidělový je starší (30. ledna 1920) než zákon náhradový (8. dubna 1920), takže § 20 přídř. zák. o přenechání tu již byl a zákonodárce o něm věděl, když sdělával předpis §u 3 náhr. zák. Nejen tedy soud nebude vyzývati vlastníka, by podal žádost za přenechání dle §u 20 přídř. zák., ale žádost ta ani u soudu se nepodává a podávati nemá, nýbrž přímo u Státního pozemkového úřadu, neboť jest to žádost za přiděl (arg. § 1—29 přídř. zák., mezi jichž předpisy nesoucí nápis »Příděl« i § 20 jednající o přenechání spadá), která před soud vůbec nenáleží. Také není pro žádost za přenechání dle §u 20 přídř. zák. žádná lhůta předepsána a může tedy žádost ta podána býti kdykoli, tak dlouho, pokud nemovitost k přenechání žádaná není přidělena jinak a jest tedy posud ve volné dispozici Státního pozemkového úřadu, což je zcela přirozené, kdežto nárok na propuštění dle §u 11 záb. zák. musí býti uplatněn do předepsané lhůty (§ 3 náhr. zák.), by Státní pozemkový úřad věděl včas, má-li půdu, o níž jde, pojmouti do přidělového plánu (§ 18 (2) a 22 přídř. zák.), aby pozdější uplatnění nároku sdělaný plán mu nehatilo, pročež také na promeškání lhůty položena je prekluse (§ 3 náhr. zák.). Za to nemovitosti §u 20 přídř. zák. do přidělového plánu pojmouti jest, protože právě i ony se, jak řečeno, přidělují, a mohou býti přiděleny i třetím osobám (nejen vlastníku), jenže i tu se musí v přidělové listině učiniti opatření, by nevzaly újmy (vstupní věta §u 20). Poněvadž tedy pro žádost za přenechání dle §u 20 přídř. zák. není předepsána žádná lhůta, zejména také ne lhůta §u 3 náhr. zák., nemůže býti přirozeně řeči o promeškání této neexistující lhůty a důsledně ani o navrácení v předešlý stav pro její zmeškání, takže nižší stolice zabývaly se, nehledíc k nepřislušnosti, vůbec něčím zcela bezpředmětným, když o takovém navrácení pro zmeškání neexistující lhůty jednaly a rozhodovaly, k čemuž doložiti dlužno, že nižší soudy rozhodly ovšem o návrhu na navrácení v předešlý stav pro zmeškání 30tidenní lhůty k uplatnění práva »podle §u 11 záb. zák.«, o jakéž navrácení jedině by podle obsahu zákona (§ 3 náhr. zák.) a obsahu usnesení, jež lhůtu ukládalo, jíti mohlo, o jaké však ve skutečnosti nešlo, protože, jak řečeno, bylo výslovně žádáno výlučně za navrácení v předešlý stav k podání žádosti za přenechání dle §u 20 přídř. zák., což tedy nižší stolice vlastně for-

málně nevyřídily, jenom že ovšem je z obsahu jejich rozhodnutí zřejmo, že právě tuto skutečně podanou žádost za navrácení vyříditi chtěly. Rozdíl v řízení při nároku na propuštění dle Šu 11 záb. zák. a při žádosti za přenechání dle Šu 20 přídř. zák. zakládá se na rozdílu v hmotném právu obou těchto zařízení. Na propuštění dle Šu 11 záb. zák. má vlastník právní nárok, pročez také zákon mluví tady všude o »právu« nebo »nároku« vlastníka (§ 11 záb. zák., § 3 (1) a § 5 náhr. zák. a § 18 (2) přídř. zák.), kdežto § 20 přídř. zákona klade to pouze do volného slušného uvážení Státního pozemkového úřadu, odporoučí-li se, by vlastníku vytčené tam památky a krajinné skvosty byly ponechány (slova »pozemkový úřad může k tomu cíli svoliti«), nezřizuje tedy vlastníku na toto ponechání žádného právního nároku. To se podává i z úsudku z opaku, neboť, kdyby vlastník nárok na ponechání měl, záleželo by to jen od něho, zda dotyčnou půdu státu ponechá, a stát naopak by neměl práva, půdu takovou podržeti, což zjevně odporuje znění i duchu zákona, jenž dává státu právo převzatou půdu podržeti nebo (zvláště) k účelům všeobecně prospěšným užití (§ 10 záb. zák., § 1 přídř. zák.) roz. sám užití (arg. č. 6 § 1 přídř. zák.), kamž právě patří také objekty v Šu 20 přídř. zák. vytčené jako parky a památky přírodní, historické, umělecké a j. Jestliže tedy stát, o němž zákonodárce jistě má za to, že v jeho rukou budou tyto památky a krásy nejlépe uchovány, chce je podržeti sám, nemá vlastník na jich ponechání právního nároku. Ale poněvadž zákon výslovně sleduje účel, by zachovány byly a zřejmě dává přednost posavadnímu vlastníku před třetími osobami, dalo by se ovšem o právním nároku vlastníka na ponechání mluvit, kdyby stát dotčené památky a krajinné skvosty buď zrušiti nebo třetím osobám přiděliti chtěl, o což však se nejedná a proto to zde řešiti netřeba. Jest tedy případ Šu 20 přídř. zák. podstatně zcela jiný než případ Šu 11 záb. zák., takže žádným výkladem, ani cestou obdoby nelze mu ho přiřaditi a spolu s ním jako souřadný pod § 3 náhr. zák. a jeho lhůtu podřadovati. Sám stěžovatel to opětovně, a to již ve své žádosti za navrácení v předešlý stav uznává, že § 20 přídř. zák. nestanoví žádné lhůty a Státní pozemkový úřad může vždy ještě k žádosti jeho za ponechání přihlídnouti, a praví výslovně, že žádost za navrácení podává jen z opatrnosti a také Státní pozemkový úřad ve své stížnosti neodporuje tomu, by i případ Šu 20 přídř. zák. podřaděn byl pod lhůtu Šu 3 náhr. zák. Tato stanoviska stran mají patrně příčinu svou v tom, že, jak známo, ve správním řízení týkajícím se pozemkové reformy záborové vyvinul se vlivem správního soudnictví názor, že § 20 přídř. zák. zřizuje vlastníku právní nárok, a bylo v poslední době uznáno, že i tento právní nárok dlužno uplatňovati ve lhůtě Šu 3 náhr. zák. Ale tato praxe nemůže míti za následek, by soudové byli přinuceni ujímati se činnosti, která jim podle zákona ve věci té nepřináleží a zasahovati tak do řízení správního. Jak řečeno, Státní pozemkový úřad neodporuje tomu, by lhůta Šu 3 náhr. zák. platila i pro žádost za ponechání dle Šu 20 přídř. zák., avšak má za to, že, poněvadž (prý) jde o řízení správní, není soud Šu 3 náhr. zák. oprávněn rozhodovati o žádosti za navrácení v předešlý stav, ta že prý by patřila na cestu správní. V řízení správním však že jest ustálena praxe, že navrá-

cení v předešlý stav pro zmeškání lhůty, zejména právě také lhůty §u 3 náhr. zák., přípustno není, a to ani pro nároky dle §u 11 záb. zák. To-
muto náhledu nelze přisvědčiti proto, že, když § 3 náhr. zák. ukládá s o u d u, by oznámení zamýšleného převzetí, jež právě u něho musí
býti podáno, doručil vlastníku s vyzváním, »aby se u t é h o ž s o u d u
do 30 dnů písemně vyjádřil, zda uplatňuje u nemovitostí ku převzetí
určených své právo dle §u 11 záb. zák.,« jinak že nastane ohledně nemo-
vitostí těch prekluse tohoto jeho práva, je bezesporně právnícky jisto,
že jde o podání strany, jež má učiniti u s o u d u, že pro tento soudní
úkon jest jí předepsána určitá lhůta a promeškání této lhůty že má v zá-
pětí právní újmu, že tedy jsou tu všechny náležitosti vyžadované v §u 17
nesporného řízení k nároku na navrácení v předešlý stav v s o u d n í m
ř í z e n í, že tedy j e n s o u d a to soud §u 3 náhr. zák. jest dle §u 17
nesporného řízení a §§u 146—154 c. ř. s. povolán o žádosti té jednati a
rozhodovati, tedy také rozhodnouti i o tom, zda ji, když zákon ani o její
přípustnosti ani nepřípustnosti ničeho nestanoví, za přípustnou považo-
vati dlužno. Kdyby tedy vskutku šlo o nárok dle §u 11 záb. zák. a tudíž
o l h ů t u §u 3 náhr. zák., byly by soudy příslušny v otázce resti-
tuce pro zmeškání lhůty té, ale právě proto, že o nárok ten a tedy ani
o lhůtu tu nejde, příslušny nejsou. Jde o žádost dle §u 20 příd'. zák. a
ohledně té soudům žádné řízení přikázáno není. Změtení názorů má při-
činu svou právě v nesprávném pojmání §u 20 příd'. zák., jehož se mu
ve správním řízení dostalo, a kdyby soudy daly se pojmáním tím vésti,
ocitly by se ve zmatku, jako se v něm ocitl stěžovatel již ve svém ná-
vrhu: když totiž postavil se na půdu s o u d n í lhůty §u 3 náhr. zák. a
žádá za její restituci pro svou žádost dle §u 20 příd'. zák., tedy za resti-
tuci dle §u 17 nesporného řízení a tudíž dle §u 146—154 c. ř. s., musí
dle §u 149 c. ř. s. zmeškanou žádost za ponechání podati zároveň s žá-
dostí restituční, totiž v ní samé, a tudíž u s o u d u, což ani správní
praxe, která lhůtu § 3 náhr. zák. i pro žádost za přenechání dle §u 20
příd'. zák. platiti nechává, snad neobmyslela, ba on dokonce i navrhuje,
by soud o této jeho žádosti dle §u 20 příd'. zák. rozhodl, ačkoli uznává,
že vlastně je příslušný pro ni Státní pozemkový úřad, avšak má obavy,
že mohou nastati pochybnosti ohledně kompetence a proto prý z opa-
trnosti podává všechny žádosti — i žádost, by žádosti restituční přiznán
byl odkládací účinek — na obou místech, i u soudu i u Státního pozem-
kového úřadu. Poněvadž tedy jde o žádost §u 20 příd'. zák. a ohledně té
soudy k žádnému řízení, ani nespornému, příslušny nejsou, nýbrž dlužno
o ní jednati a rozhodnouti v řízení správním, bylo dle §u 42 odstavec
prvý a třetí j. n. tak uznati, jak se stalo.

Čís. 6304.

**Veden-li spor o to, zda povinnému přísluší nájemní právo k nemo-
vitosti, ohledně níž povolena dobrovolná dražba (§ 352 ex. ř.), netřeba
dražební řízení přerušovati, nýbrž postačí, když exekuční soudce upraví**